

MLP

1.3.2013

1(2)

LAUSUNTO

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kuntarakennelakiluonnos

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa koskien kuntarakennelakiluonnosta. Kuntarakenteen uudistuksen tavoitteena on lisätä kuntatuottavuutta, parantaa julkisen talouden kestävyyttä ja turvata julkiset peruspalvelut myös tulevaisuudessa. Kuultuaan kauppakamareita Keskuskauppakamari lausuu seuraavan.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan kuntauudistus on välttämätön. Kuntien on jatkossa pystyttävä kehittämään omaa toimintaansa, aluettaan ja toimintaympäristöään. Nykyisin kunnat ovat usein liian pieniä yksiköitä, jotta kyettäisiin saamaan aikaan tuloksellista ja kokonaisvaltaista elinkeinopolitiikkaa. Myös menestyksekkään yritystoiminnan edellytyksenä on hyvä toimintaympäristö (mm lupamenettelyt, kaavoitus, infrastruktuuri).

Kunnille kuuluu tiettyjen peruspalvelujen järjestäminen ja niiden saatavuuden varmistaminen. Keskuskauppakamarin mielestä on kuitenkin hyvin ongelmallista, jos kuntarakennelakiluonnoksen 4a pykälässä esitetty tavoite kuntien peruspalveluiden tuottamisesta toteutuu. Keskuskauppakamari korostaa, että palvelutuotannon tehokkuus edellyttää kuntapalveluiden avaamista kilpailulle. Avaamalla kuntasektoria yksityisille palveluntarjoajille luodaan tilaa menestyville yrityksille, jotka työllistävät omalla alueellaan, kotimaassa ja joista osa voi laajentua kansainvälisille markkinoille. Kilpailuttaminen ei ole itseisarvo vaan sitä kautta saadaan esille parhaat käytänteet ja mahdollisimman ajan tasalla olevat palvelutuotteet. Kunnan on etsittävä kulloinkin tilanteeseen laadukkain ja kustannustehokkain palveluntarjoaja, joka voi olla yritys, 3. sektori tai kunnan oma tuotanto. Tärkeää on, että kilpailuneutraliteetti yksityisen ja julkisen tuotannon välillä toteutuu.

Peruspalvelujen järjestämisen yhteydessä kuntien on syytä aktiivisesti hakea uusia toimintamalleja. Palvelusetelin laajempi käyttö lisää asiakkaan, kuntalaisen valinnanvapautta ja kehittää myös pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua palvelutuotantoon. Palvelualoitemenettelyä ja soveltuvuutta on myös ennakkoluulottomasti selvitettävä.

Selvitysvelvollisuus, selvitysperusteet (ml. poikkeusperusteet) ja selvitysvelvollisuuden sisältö

Keskuskauppakamarin mielestä selvitysvelvollisuus ja sen perusteet on määritelty hyvin. Jokaisella kunnalla on oltava riittävä väestöpohja, työpaikkaomavaraisuus ja terve taloudellinen tilanne.

Esityksen sisältämät aikataulut ja kuntajaon muuttaminen

Keskuskauppakamarilla ei ole huomauttamista aikataulun suhteen. Kunnat ovat olleet tietoisia tulevista muutoksista jo riittävän pitkään.

Keskeinen ongelma on se, että esityksessä ei laajennettaisi valtioneuvoston toimivaltaa päättää kuntien yhdistymisestä kuntien valtuustojen sitä vastustaessa. Päätöksenteko perustuisi siten kuntien yhteiseen esitykseen. Ainoa poikkeus tästä olisi erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevat kunnat, joita on kahdeksan kappaletta. Kuntien lausunnot ja kuluneen vuoden aikana asiasta käyty keskustelu on osoittanut että vapaaehtoista tietä ei synny merkittävää määrää kuntaliitoksia.

Henkilöstön asema ja yhdistymisen taloudellinen tuki

Koska palveluiden turvaamisen lisäksi kuntauudistuksen keskeisenä tavoitteena on pidettävä kuntien toiminnan kustannustehokkuuden lisäämistä, ei rakenteisiin saa jättää toiminnan tehokkuutta heikentäviä elementtejä. Tämä vuoksi Keskuskauppakamari pitää viiden vuoden irtisanomissuojaa kestoaltaan liian pitkänä ja muiden työmarkkinoiden tilanteesta poikkeavana.

Yhdistymisavustukset ovat todennäköisesti edesauttaneet kuntaliitosten syntymistä aiempina vuosina. Kireäksi muuttunut taloustilanne edellyttää yhdistymisavustusten hyödyllisyyden kriittistä arviointia.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Risto E.J. Penttilä
toimitusjohtaja